

18. konference Akné a obličejové dermatózy se vydařila

MUDr. Zuzana Nevoralová, Ph.D.

Kožní oddělení, Nemocnice Jihlava

V pátek dne 8. listopadu 2024 se konala v Brně již 18. celostátní konference Akné a obličejové dermatózy pořádaná sekci Akné a obličejové dermatózy ČDS.

Jako první host vystoupila **prim. MUDr. Jitka Vokurková, Ph.D.**, s přednáškou **Složitá cesta k léčbě rozsáhlých vrozených névů obličeje**. Jak uvedla paní primářka, vrozené melanocytární névy, které v dospělosti dosahují 20 cm a více, jsou definovány jako Giant congenital melanocytic nevus (GCMN). Vyskytují se u 1 novorozence na 20 000 porodů. Výskyt je možný na jakékoliv části kožního krytu, nejčastěji na trupu a končetinách jako tzv. plavkový névus. Vzhledem ke společnému neuroektodermálnímu základu se melanocytární hmoty mohou vyskytovat v mozku a sítnici jako *Melanosis neurocutanea*. Riziko výskytu maligního melanomu je 6–10 %. Plné odstranění GCMN na obličeji a skalpu je možné, je však mnohoetapové, s použitím všech známých plasticko-chirurgických technik. Následovala přednáška **MUDr. Anny Engelmanna** s názvem **Mykotické postižení hlavy a krku**. Paní doktorka uvedla, že dermatofytóza je onemocnění vyvolané mikroskopickými keratofilními houbami postihující kůži a kožní adnexa lidí a zvířat. Mezi klinické formy dermatofytózy patří i tinea capitis postihující vlasatou část hlavy převážně prepubertálních dětí (medián 7 let). V ČR jsou nejčastějšími původci zoofilní *M. canis* a *T. benhamiae*. Klinické projevy závisí hlavně na vyvolávajícím patogenu, ale i na reakci hostitele. Dermatofytózy vedou k vypadávání vlasů, deskvamaci nebo různému stupni zánětlivé reakce. *Tinea capitis* se léčí perorálně podávanými antimykotiky, protože lokální antimykotika nepronikají do vlasového folikulu. Lokální terapie je pouze adjuvantní, má za úkol snížení infekciozity. **MUDr. Lucie Jarešová, MBA**, přednesla přednášku **Tetování, skarifikace, piercing**.

Tetování, skarifikace, piercing jsou tělesné úpravy od dočasných po nezvratné. Důvody jsou především estetické, rituální, magické, identifikační, sociální. Úpravy jsou dobrovolné a nejedná se o lékařské zákroky, které by vedly ke zlepšení zdravotního stavu. Tetování je zdobení primárně kůže a lidského těla. Jedná se o vpichování barev do vrchní vrstvy kůže za pomoci dutých jehel. Skarifikace je úmyslné vytváření jizev na kůži v podobě obrazců nejčastěji pálením a řezáním. Cílem je vyvolání silné bolestivosti, vždy se hojí jizvou.

Po přestávce následoval blok souhrnných přednášek. Jako první přednesl přednášku **prof. MUDr. Petr Arenberger, DrSc., MBA, FCMA**, s názvem **Vyhánění čerta ďáblem**. Pan profesor v přednášce poukázal na vysokou četnost výskytu přednádorů na kůži a možnosti jejich léčby. Léčba aktinických keratóz je nyní možná nejen excizí či ošetřením tekutým dusíkem, ale i aplikací lokálních léčiv s různým mechanismem účinku. Aplikace lokálních léčiv se uplatňuje také u tzv. field cancerification s velmi dobrým efektem. Následovala přednáška **doc. MUDr. Jarmily Rulcové, CSc., Xeroderma pigmentosum**. Jak paní docentka uvedla, *Xeroderma pigmentosum* (XP) je dědičné onemocnění charakterizované extrémní citlivostí na UV záření. Autosomálně recesivní poruchy způsobené defekty opravy DNA mají za následek zvýšenou fotosensitivitu s vysokým rizikem rozvoje kožních malignit. Obvykle kolem 8. roku života dochází ke vzniku dysplastických a neoplastických lézí. Lokalizace je častá na obličeji, ale je známá i na sliznici dutiny ústní. Oční komplikace jsou téměř tak časté jako kožní léze. Neurologické komplikace jsou progresivní. Vyskytují se přibližně ve 25–30 % případů. Jako třetí vystoupila **MUDr. Dominika Diamantová, Ph.D.**, která si za téma vybrala **Kortikoidní postižení obli-**

DECLARATIONS:

Declaration of originality:

The manuscript is original and has not been published or submitted elsewhere.

Ethical principles compliance:

The authors attest that their study was approved by the local Ethical Committee and is in compliance with human studies and animal welfare regulations of the authors' institutions as well as with the World Medical Association Declaration of Helsinki on Ethical Principles for Medical Research Involving Human Subjects adopted by the 18th WMA General Assembly in Helsinki, Finland, in June 1964, with subsequent amendments, as well as with the ICMJE Recommendations for the Conduct, Reporting, Editing, and Publication of Scholarly Work in Medical Journals, updated in December 2018, including patient consent where appropriate.

Conflict of interest and financial disclosures:

None.

Funding/Support:

None.

Cit. zkr: *Dermatol. praxi.* 2025;19(1):44-46

Článek přijat redakcí: 25. 11. 2024

MUDr. Zuzana Nevoralová, Ph.D.

znevoralova@atlas.cz

čeje. Kortikosteroidy se užívají se při léčbě různých poruch imunity, především pro své protizánětlivé účinky. Dlouhodobé používání kortikosteroidů s sebou přináší rizika, můžeme se setkat s celou škálou vedlejších nežádoucích účinků, které byly v přednášce popsány. Důležitá je správně zvolená terapie a adekvátní compliance nemocného. Poslední v tomto bloku vystoupila **MUDr. Zuzana Nevoralová, Ph.D.**, s přednáškou **Léčba akné a růžovky v těhotenství**. Jak uvedla, akné se může objevit v kterémkoli období gravidity, dle závažnosti může být lehká, středně závažná až závažná akné. Akné ani růžovka neovlivňují průběh těhotenství a nepoškozují plod. V léčbě dominují v období gravidity lokální prostředky. Jen u závažnějších forem je nutno je doplnit užitím fyzikální léčby nebo systémovými léky. Vždy je nutné používat vhodnou dermokosmetiku a minimalizovat všechny známé provokační faktory. V přednášce bylo ukázáno, které léky je možno v graviditě užívat, které lze užívat jen v závažných stavech a které jsou absolutně kontraindikovány.

Po přestávce následoval blok kazuistik. Jako první vystoupil **MUDr. Marek Pásek** na téma **Inoperabilní nemusí vždy znamenat nevléčitelný**. Dokumentoval starší pacientku s lokálně pokročilým dlaždicobuněčným karcinomem na hlavě v oblasti temene. Pacientka byla léčena infuzemi cemiplimabu (anti CD1 PL). Pacientka měla celkem 5 infuzí, ale již po 3. měla infuzní reakci (erythrodermie, stenokardie, kolaps), takže tato musela být po 2 minutách ukončena. Stejně probíhaly i 4. a 5. infuze. Následně bylo provedeno paliativní ozáření tumoru. Výsledný efekt byl vynikající: došlo k výraznému zmenšení rozsahu tumoru a ke zlepšení kvality života pacientky. Druhou kazuistiku přednesla paní **asistentka MUDr. Nina Benáková, Ph.D.**, s názvem **Modravé makuly v obličeji**. Uvedla kazuistiku pacienta s drobnými modročernými papulkami na obličeji, u něhož byla diagnóza stanovena histologickým vyšetřením: jednalo se o hidrocystomy. Hidrocystom je benigní adnexální tumor. Jedná se o cystickou dilataci a proliferaci potní žlázy. Dělí se na apokrinní a ekkrinní, tvoří 1 % kožních tumorů. Léčba jednotlivých hidrocystomů je excizí, mnohočetných termodestrukcí. Dětská problematika zazněla v následující

Obr. 1. Zcela zaplněný sál

Obr. 2. Křest knihy *Ekzémy a dermatitidy, čtvrté, rozšířené vydání*. Zleva: doc. MUDr. Jarmila Rulcová, CSc., as. MUDr. Nina Benáková, Ph.D., MUDr. David Stuchlík a MUDr. Zuzana Nevoralová, Ph.D.

přednášce **MUDr. Kláry Honzíkovej** s názvem **Kapilární malformace u dětí**. Jak paní doktorka uvedla, kapilární malformace (KM) jsou nejčastější cévní anomálie. KM v obličeji mohou být izolované či sdružené s dalšími projevy v rámci syndromů. Syndrom Sturge Weber zahrnuje KM v oblasti obličeje, oční a neurologickou symptomatiku. Je podmíněn mutací genu GNAQ. V péči o pacienty se syndromem Sturge Weber je klíčová meziborová spolupráce. Byla uvedena kazuistika pacientky s uvedenou malformací. **MUDr. Petra**

Trojanová, Ph.D., MBA, přednesla přednášku **Kyselina jantarová – staronový objev v dermatologii**. Paní doktorka uvedla, že kyselina jantarová je nedílnou součástí všech živých organismů. Vzniká v buňkách člověka, zvířat i rostlin a je zodpovědná za energetický metabolismus. Z účinků na člověka jsou nejdůležitější: antioxidační efekt, zlepšení mikrocirkulace krve, antimikrobiální účinek, regulace kožního mazu. Paní doktorka ukázala příklad kombinovaného užití kyseliny hyaluronové a jantarové na zlepšení kvality

pleti. Kyselina jantarová má při zákroku antiedematosní efekt, snižuje bolest a svědění, urychluje rekonvalescenci, minimalizuje riziko sekundárních infekcí. Poslední kazuistiku přednesla **MUDr. Gabriela Behrani** s názvem **Případ rychle rostoucího útvaru v obličeji**. 44letá žena byla léčena na obvodní ambulanci pro podezření na herpes aciclovirem perorálně, následně pro malý efekt amoxicilin klavulátem. Pro nelepšení byla přijata na kožní kliniku. Po přijetí byl úvar

velikosti asi 2 × 4 cm, výrazně nad niveau kůže, červené barvy, se žlutavými krustami. Probatorní excize byla se závěrem: nespecifický nález, bez známek malignity či granulomatózního procesu. Stěr na HPV high risk byl pozitivní, ostatní provedená vyšetření negativní. Pacience byl nasazen Cerfuroxim na 10 dnů, lokálně ATB externa a kortikoidy. Útvar se zmenšil na velikost asi 1 × 2 cm při propuštění. Pro klinický vzhled a průběh (rychlý růst, následně regrese) byla diagnóza

uzavřena jako afekce typu keratoakantomu. Následovala terapie lokálním imiquimodem, po níž se útvar postupně zcela odhojil.

Na konferenci byla pokřtěna kniha as. MUDr. Niny Benákové, Ph.D., **Ekzémy a dermatitidy, čtvrté, rozšířené vydání**.

V poslední části konference zazněla čtyři firmami sponzorovaná sdělení.

Příští již 19. konference Akné a obličejové dermatózy se bude konat v Olympik Tristar v Praze dne 14. listopadu 2025.